

۲۰۱۳/۰۸/۱۶

انجنیر عبدالصبور ساپی

پښتانه باید بیدار اوسي

د امریکا او پاکستان ترمنځ پټې معاملي، له افغانستان سره ئې په امنيتي تړون ناندري، تر هرڅه زيات د افغانستان لپاره ډېرې حساسې، اړينې، او حياتي دي، دا ځکه چې د افغانستان دښمنان په تېره بيا پاکستان او ايران چې پدې پښخ دېرشو کلونو کې اور ته لمن وهي؛ او ترې گټه اخلي د افغانستان د لويو ستونځو يوه اساسه برخه جوړوي، د امریکا اونانو شتون په داسې حال کې سيمه کې په خپله گټه نه بولي چې امریکا اونانو خپل نيت کې هم د افغانستان لپاره صادق نه ښکاري، امریکا تر افغانستان زيات د پاکستان گټه ژمن دی او دغه شرور ملک خپل ډېر نږدې ملگري بولي، د امریکا دغه نږدې ملگرتيا د پاکستان سره د دې سبب شوي چې نن ورځ پاکستان په افغانستان کې د خپل «ژورو ستراتيژيکو گټو» په لټه کې شي، چې مقصد ئې په افغانستان کې د يو ضعيف، لاسپوڅي، اوکه په ساده ډول ووايم؛ د داسې يو حکومت رامنځته کول دي؛ چې پاکستان ته د يوې خود مختاري صوبي حيثيت ولري، داسې يو احمقانه فکر د پنجابيانو ناخبري د افغان ولس له تاريخ، غرور، او په آزادي مين خصلت نه ښي، چې يو وخت ئې پنجاب هم د ضرب مزه ځکلي وه، په افغانستان کې مېشته مليتونه چې د سواد کچه په کښي ښاي له «۵٪» سلني زياته نه وي؛ سبب شوي چې دښمن له دغه تشي ستره گټه تر لاسه کړي او د ورونو مليتونو ترمنځ هر راز ناباوري په ژبني او ديني مسائلو کې را منځته کړي، لازمه ده چې پښتانه د هرڅه نه زيات د پاکستان نيت ته پاملرنه وکړي، دا چې دشوروي يرغل په وخت؛ پاکستان، افغان مهاجرينو ته په خپل وطن کې ځاي ورکړ او ميلمه پالنه ئې وکړه؛ دا خدای لپاره کارنه و، بلکه دخپلو گټو لپاره کارو چې اوسي ضرب گورو، د پنجابيانو، امریکا اونانگريزانو په توپټيو نبايد وغولېږو؛ چې تېروتنه به په تېره پښتنو ته ډېره گرانه تمامه شي، څرنگه چې په ټول تاريخ کې تېروتنې دښمنو په زيان تمامې شوي دي، لکه د استقلال په جگړه کې د انگریزانو سره متارکه کول، او يا د غازي امان الله خان پر ضد د يوشمير پښتنو درېدل اونه ملاتړ، پښتانه تل د نورو لپاره جنگيدلي خوله بریا روسته بيا هماغه شان خوار، بي وځلي او د سواد له نعمته بي برخي پاتي شوي او هم ساتل شوي دي، اوس پکار دا ده چې تېرې ترخي بيا تکرار نکړو او د پاکستان له نيته بايد ځانونه باخبروساتو.

د پاکستان مقصدونه په افغانستان کې:

که څه هم پاکستان له خپل شوم پيدايښت نه راپدې خوا د افغانستان په هکله ئې تل يو بد نيت درلود او اوسي هم لري خو هغه وخت د موجود و حکومتونه ئې سترگي يوڅه سوځيدلي، خوروسته بيا د تنظيمونو شتون او د دوي ډېر نږدې اړيکي د «آی اس آی» سره، پاکستان ئې د افغانستان په مقابل کې ډېر سپين سترگي کړی دی، ټول افغانان ښه په ياد لری چې د ډاکټر نجيب الله په وخت کې د پاکستان دو «F۱۶» ډوله الوتکي د خوست ولايت ته څېرمه زموږ دهبواد سرحدته نوتلي وي چې په لسو دقيقو کې دواړه الوتکي د افغانستان هوائي ځواک لخوا رانسکوري شوي، لاشه ئې د ملگرو ملتو استازو ته چې په افغانستان کې د «ژينو موافقي» نظارت لپاره شتون درلود؛ وښودل شوي، که څه هم د حقاني گروپ تلاش وکړ مخکي له دې چې افغان فوج ورسپري دوی دا لاشي له افغانستانه بېرته پاکستانه واړوي، خوبياهم په مکمله توگه بريالي نشول، او لاشي د ملگرو ملتو استازو ته وروښدل شوي. د کابل په تلويزون کې هم اعلان شوي، پاکستان خپل غږ هم پورته کولي ونشو، اوس زموږ سرحداتو ته رانوتي او گزمې وهي ، راکټونه وروي خو څوک څه نشي ويلې؛ دا ځکه هغه کسان چې په قدرت کې دي اويا نږدې قدرت سره دي، يووخت د پاکستان او «آی اس آی» جيره خواره و، دوی ډمره پاکستاني استخباراتو ته ځانونه کوچني کړي، چې اوس د مخامخ کېدو اوپه لور اواز د خبرو توان ئې د لاسه ورکړی.

کله چې جنرال ضياالحق د حکمراني په وخت کې د «ژوروستراتيژيکو» مسئلي طرحه منځ ته راغله او «آی اس آی» ته په دې برخه کې دنده وسپارل شوه چه د هندوستان په ضد بايد د دغی طرحي پلي کېدو ته گامونو اوچت کړي، ځکه داسې طلائي موقع بيا پاکستان ته پلاس نه ورځي، د «ژوروستراتيژيک» نه د پاکستان مقصد داسې يوي سيمي ته لاس رسی ده چې دهغه نه وکولای شي د خپل دښمن يعنی هندوستان پر خلاف هر راز اقدامات وکړي، نو د هغه وخت نه راپدې خوا پاکستان د افغانستان د بربادي لپاره هر هغه څه په ډېر جرأت او متانت سره ترسره کوي،

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې ښي پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په څير و لولئ

ترڅو دغه اصل ته لاسرسی ومومي؛ دهند له نفوذه مخنیوی؛ مرکزی ایشیا ته د توکواستولوبی محصوله لاره موندل؛ د افغانستان له طبیعی زیرمو سترگته پورته کول؛ اتومی ذیالی د بنخولو لپاره د افغانستان خاوره استعمالول خلاصه د افغانستان ټول اقتصاد په خپل کنترول کې راوستل شامل دي، چې دا کار به د ځینو اجیرو او مزدورو افغانانو په مرسته برابرېږي، باید د دغه پلان د تحقق لپاره دا لاندې گامونه اوچت شوي وای، په لمړي گام کې د افغانستان ټول بنسټیو اقتصادي زیرمو، پروژو، د بریښنا لیکو، د بریښنا بندونو د وړانولو تلاشونه ترسره کول و، چې دغو مقصدونه ترزیاتي کچې ورسېدل، په دوهم گام کې؛ د افغانستان د مسلح قواوو ماتول د جنرالانو ترور او یا استخدامول و، کله چې د افغانستان ټول امنیتي او نظامي جوړښتونه ئې له منځه یوړل، دریم پړاو کې؛ ټولې وسلې د تنظیمونو لاسته ورسپارل شوي، ترڅو خپل په منځ اخته شي، او افغانستان لاپسي وران کړي چې دا پلان په دېر مهارت سره عملی شو، د قومونو منځ کې د بنمنی چاقي شوي مذهبي تناقضات منځ ته راغلل، کله چې د کابل ښار تنظیمي جگړې اور واخیست او خاورو سره خاورې شو نو «ډگروال یوسف» د «آی اس آی» د هغه وخت د اداري معاون؛ په ډېره ویاړ اوستاینې د جنرال «اختر عبدالرحمن» دا خبرې ته اشاره وکړه؛ وی ویل؛ اختر عبدالرحمن بشپړ ډاډ درلود چې کابل باید اور «واخلي» او ورځ حتمي «اخلي» اختر عبدالرحمن غوښتل چې لمونځ په کابل کې وکړي، اوس دهغه خبر رېښتیا شوې ده، خو جنرال اختر خپل دغه شومي هیلې نظارې ته ونرسید او د ضیال الحق سره د ۱۹۸۸ز کال د اگست په ۱۷مه نېټه دهیلکپوټر نسکوریدو کې ووژل شو، دا ټول ناتار په افغانستان کې یو تصادف نه و، بلکه یو ستر جوړشوی دهغه «ژور ستر اټډرېکو گټو» د پلان یوه برخه وه چې یو پربل پسي عملی کېدل.

د ۱۹۸۹ز کال نه تر ۲۰۰۱ز کال پورې غرب د افغانستان په اړوند کوم تشویش ندرلود او د افغانستان ټول برخه لیک ئې د اسلام آباد واکدارانوته سپارلی و، او ډاډ ئې درلود چې پاکستان د امریکا گټوته ژمن دی، ترڅو چې د امریکې گټو ته تاوان ورسېدلی د افغانستان ورته ئې هم نه پورته کوله خو کله چې د امریکا ستر اټډرې د سیمې په هکله بدله شوه او امریکا سیمې ته راغله بیا وضعه بدله شوه، داسې ښکاري چې دا ټول پاکستان د امریکې د پلان سره سم په سیمه کې پرمخ وړل، دا چې ترکومي اندازې پاکستان امریکې د ستر اټډرېک پلان په هکله په دغه سیمه کې څو مره خبرو؛ پوهیدل بې سخته ده، زه فکر نکوم چې پاکستان به ډېر له دغه پلانه خبرو خو پاکستان دغه پلانه یوبښه مجري پاتې شوي دی، د امریکا دراتگ سره سم سیمې ته؛ داسې فاسد حکومت په افغانو وتپل شو، چې د ناکاره سیاستوسره اوس د افغانستان شتون له سوال سره مخ شوی ده.

په داسې حال کې چې پاکستان د خپل شرارته بیا هم لاس په سرنشو، او امریکا هم له دغو ډېرو نږدې اړیکو د درلودلو پرېښت؛ سره له دې چې د تروریزم مرکزونه په پاکستان کې دي؛ اسامه په پاکستان کې و وژل شو؛ بیا هم د امریکې وژني په پښتو سیمو کې جاري وساتل شوي، او پاکستان پدې وتوانېد چې امریکه قانع کړي ترڅو د پاکستان د «ژورو ستر اټډرېکو گټو» طرحه ومنې، داسې معلومېږي چې امریکه هم په پټه له دغه ستر اټډرې نه ملاتړ کوي، که څه هم هندوستان په دغه برخه کې وخت په وخت خپل اندېښنې امریکې ته مطرح کړي؛ خو په دې روستویو کې خپلې اندېښنې د امریکې د ولسمشر مرستیال بناغلي «جوبایدن» ته چې د روان کال د جولای د میاشتی په ۲۵ نېټه د هندوستان په دوره وه؛ یو ځل بیا په ډاگه کړي، بناغلی جوبایدن وویل چې امریکا د افغانستان صلح ته د افغانستان تر مشرې لاندې ژمن دی، دا چې ترکومي اندازې دوی خپلې ژمنې عملی کوي دا د وخت خبره ده.

د حالاتو ناوړه اثر په پښتنو باندې:

جنگ د افغانستان د خلکو د ژوند ټول بنسټیو جوړښتونه له منځه یوړل، په تېره د پښتنو په سیمو کې؛ چېرته چې فقر؛ فلاکت؛ بېچاره گي او بی سوادې ده، دا ټول د پښتنو په سیمو کې شتون لري که د کابل پوهنتونته سرښکاره کړو نو په خواشني سره گورو چې د «گوتوشمیر» پښتانه پکې په تدریس بوخت دي، یو ورځ به ضرور دې وطن ته سوله راځي، بیا هم هغه څوک چې د سولې په دوران کې تاوانې؛ بدبخت؛ او د نورو نوکر پاتې وي؛ هغه به پښتانه وي، دا ځکه چې په پښتنو سیمو کې ټول اويا اکثر ښوځي همدا اوس یا سوځول شوي او یا د معلمینو د نه شتون له کبله تړل شوي دي، دا وطن په پوهی او علم جوړیږي نه په ټوپک وشرارت، دا جنگ و جگړو ټول افغانستان په تېره بیا پښتني سیمې پېړۍ پېړۍ شاته اچولي دي؛ دسولې دغه انسانی او اسلامی اصل ته د رسېدولپاره د ټولو افغانانو هلي ځلي په عملی، ملی، وطنی او اسلامی عمل په حیث لازمی دي، خو دا سوله باید څنگه او ترکمو شرایطو رامنځ ته شي داهم یوه ډېره د پام وړ خبره ده، پښتانه تل جنگېدلي خو سولې راتگه ورسته بیا هم، هغسي چې بېرته پاتې ول؛ پاتې دي، د دې کار علت بیا هم د پښتنو سره د بنمنی نه سرچینه اخلي خو مور تر اوسه خپل دوست

د پاڼو شمېره: له ۲ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

اودینمن نه دي پېژندلی، په داسې حال کې چې د امریکا او پاکستان تلاشونه د افغانستان د توتو کولو لپاره دي دا پښتانه دي چې باید دغو هڅو مخه د تل په شان ونیسي.

د افغانستان تجزیه،

د افغانستان د تجزیې کلي د پښتنو په لاس کې ده؛ که پښتانه وغواړي دا وطن به تجزیه وي اوکه ونه غواړي هیڅ قدرت د جهان ئې هم نشي تجزیه کولای، اوس دلته د پښتنو پوهې اوښیاري، وطن پالنې او اوچت همت پورې اړه لري چې باید تل له خوشبختیو گانو ځان لرې وساتي او د وطن په گټو زر ځله فکر وکړي یو وار عمل، بې فکره عمل کول به د افغانستان تباهی رامنځته کړي چې پښتانه به تر ټولو زیاد بربادشي.

د یوڅو ولایاتو سپارل طالبانوته د افغانستان په سویلي اوسو لوبډیزو سیمو کې چې اکثراً پښتني سیمې دي دحل دي یوې لارې په مقصد، عملاً د افغانستان د ویشولو سبب کېدای شي، د پاکستان او آی اس آی دمقاماتو اوشمالی ټلوالې لیدني کتنې همداسې دشمالی ټلوالې او امریکایي سناتورانو لیدني کتنې د آلمان د برلین په ښار کې؛ دا خبره په گوته کوي چې شمالی ټلوالې سره د پاکستان او امریکې یو څه پټ «زدوبند» روان ده، یو خبره باید ډېره په غوڅه توگه ومانو؛ که یو څو ولایتونه پښتنو ته وسپارل شي او طالبان داسې فکر وکړي چې داسیمې مورته راکول کیږي اونورې به بیا په زور ونیسو هیڅ تضمین اوضمانت وجود نلري چې د لوی اقتصاد اوستري نظامی مرستې پرته طالبان به په ټول افغانستان د تسلط امکان پیدا کړي، تېروجنگو دا خبره ثابتې کړي ده، پاکستان په خپله له کورني اقتصادي ستونځوسره مخ دی او امریکا هم د افغانستان موجودیت نه غواړي، هغه څوک چې په پښتنوسیمو کې قدرته رسېږي د دوی اقتصادي جلب به د پاکستان په لاس وي، د پاکستان له خوا د تذکرو ویشل په پښتنو سیمو کې دې خبرې ښه ثبوت دی، چې پاکستان په پښتني سیمو باندې تسلط غوښتل غواړي، دا کار په بشپړه توگه د شوروی اتحاد د جمهوریتونو ماتېدو سره ورته یو عمل دی، د پښتنو د سیمو جلاوالي په اړوند د پاکستان او امریکا هررنګه ضمانت اوتضمین د اعتبار وړ ندی، او هیڅ کله اجرائي، حقوقی ضمانت ئې نشي کیدلای ځکه دا قرارداد دیوې ډلې سره کېږي نه دیو قانوني دولت سره.

د پښتنو سیمو جلاکیدلوته؛ که څه هم پاکستان او امریکایان د حل د یوې لارې په توگه غوري او ورته امیداوردي، فکر کوي چې په دغه صورت به وشي چې جنګ ته په دغه سیمه کې د خپلې خوښې اومفاداتو سره سم د پای ټکی کېږدي؛ خو برعکس دا کار به دیو داسې نوي جنګ سریزه شي چې د پاکستان موجودیت به هم د خطر سره مخ کړي، چې په ترڅ کې به ئې لوی پښتونستان منځ ته راشي او پاکستان په څلورو ټوټو وېشل شي، بل داچې هندوستان ته د افغانستان د پښتنو سیمو جلا کیدل او د پاکستان په لاس د دغوسیمو غورځېدل به یوه سختې ضربه وي، او هندوستان په دې خبر ډېر ښه پوهېږي؛ دا کار به سیمه کې د هندوستان د سیاست د بدلون سبب شي او د پاکستان ټوټې کولوته به لمن ووهی، یعنی لوی پښتونستان، بلوچستان، سند او پنجاب به منځ ته راشي، په بلوچستان کې خو لا له وړاندې آزادي غوښتونکي مبارزې روانې وي او د «میر غوث بزنجو» یوله هغه مبارزینوڅخه وه چې دبلوچستان د آزادي له پاره د انگلیسانوسره مبارزه کوله، که څه هم ۱۹۴۸ کال کې د «خان قلات» په یوه پټه معامله کې بلوچستان له پاکستانه سره یوځای شو بیا ئې هم تل د بلوچانو د آزادی بخاطر مبارزه کوله، «نواب محمد اکبر خان بکټي» چې د صوبه بلوچستان وزیر اعلی هم وه یو بل آزادي غوښتونکي بلوچ دی چې په همدا روانه لسیزه کې د جنرال مشرف له خوا د آزادی په گرم سنگر کې ووژل شو، په سند کې هم آزادي بښونکي هڅې روانې دي او هم د «بی نظیر بوتوپه قول» چې ویلي وه، امریکه د سند جلاکیدلو هڅې کوي، داسې ویل کیدل چې امریکا غواړي سند په سنگاپور پشان یو تفریحی ځای بدل شي، د پاکستان او افغانستان له ټوټېکېدو سره سم اند د ټولې سیمې نقشي بدلیدلو اټکل کیدای شي، نو پښتانه به وي او همدا جگړې او د افغانستان د تجزیه کولو تور داغ پره به هم په پښتنو پوځي، د تاجکو، ازبکو، هزارو او نور قومونو سیمې به له یوې خوا نور هم په «وچه» کې محاط شي او پخپل منځ کې لکه نويمه لسیزه بیا هم سره د قدرت جگړې لری د اقتصادي زېرمو تقسیم او ترانسپورتي لارې دا به د اختلاف یو بل ټکی وي او د جگړو سبب به شي لکه د مجاهدینو د حکومت د رامنځ ته راتلونه روسته دوران ښه نمونه کیدلی شي.

دهند او پاکستان رقابت او د څولسیزو دښمنی پاکستان دېته اړکړی چې په هر شکل چې وي افغانستان باندې نظامی سیاسی او اقتصادي تسلط په مستقیمه یا غیر مستقیمه توگه پیدا کړي او دغه مقصد ته د رسېدو لپاره، د هندوستان د نفوذ مخنیوی په افغانستان کې او د افغانستان دمېشته قومونو ترمنځ نفاق اچول او دښمني گانوته لمن وهل، او د افغانستان ماتول دي، اوس که افغانان د دغه توطیو مخ نیوی غواړي نو یولار لري؛ هغه د قوم ژبي مذهبه پرته یو

د پاڼو شمیره: له ۳ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولی

کلیک ترون چي په هغه کې بي له ملي گټو بل څه ته اهميت ورنکړلای شي يعنی لياقت معياري شي نه قوم او ژبه، يو شعاروی او هغه د وطن جوړول، اوتول د وطن له گټوځانونه قربان کړي هيڅوک په يوازي توگه نشي کولای چي دا وطن جوړکړي.

پای

د پاڼو شميره: له ۴ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ